

Qorti tal-Appell
(Kompetenza Inferjuri)
Imhalled Anthony Ellul
Appell numru: 22/2016

Vincenza Micallef ghan-nom ta' Garrett Joseph Micallef (appellata)

Vs

Direttur Generali tas-Sigurta Socjali (appellant)

16 ta' Dicembru, 2016.

1. Permezz ta' avviz datat 13 ta' Frar 2015 li ntbaghat lill-minuri Garrett Joseph Micallef, l-appellant infurmah: *"Inti gentilment infurmat li jirrizulta li thallast zejzed is-somma ta' EUR 8,929.13 fil-GHAJNUNA SOCJALI li rcevejt minn dan id-Dipartiment kif jidher hawn taht..."*, u dan ghall-perjodu 16 ta' Frar, 2013 sat-13 ta' Frar 2015. Ir-raguni li nghatat kienet minhabba li l-minuri ma kienx kap tal-familja.
2. L-appellata pproponiet appell quddiem l-Arbitru li b'decizjoni tas-6 ta' April 2016 laqa' l-appell wara li kkunsidra:

"Illi rrizulta li d-Dipartiment baqa' jhallas bi zball l-allowance tat-tfal anke jekk huma kienu jhallsu child in care benefit. Dan kien zball amministrattiv ghaliex kienu konxji li l-Agenzja Appogg kienet applikat f'isem Vincenza Micallef ghall-beneficcju tal-minuri Garrett Joseph Micallef. Ghalhekk id-Dipartiment talab ir-rifuzjoni tal-hlas zejzed ghall-perjodu ta' 104 gimghat, jigifieri mis-16 ta' Frar 2013 sat-13 ta' Frar 2015 minflok ghall-perjodu kollu li thallas l-Ghajnuna Socjali.

Illi dan huwa kaz fejn in-nanna tal-beneficjarju hadet ir-responsabbilta li tara lin-neputi taghha jikber f'ambjent san minflok ma' ommu f'ambjent sfortunatament xejn felici fejn omm il-minuri ghandha problema serja ta' abbuz ta' drogi u attivitajiet ohra relatati biex tiffinanzja dan il-vizzju.

Il-ligi hija cara u tghid ai termini tal-artikolu 102 tal-Kap. 318 li d-Direttur Generali ghandu jigbor kull ammont imhallas zejzed f'kaz li jkun ir-rizultat ta' zball amministrattiv, kif inhu l-kaz odjern, ma jistax jeccedi l-perjodu ta' 104 gimghat b'lura.

Madankollu huwa fil-kompetenza li meta jigi biex jiggudika l-Arbitru ghandu ukoll jibbaza d-decizjoni tieghu fuq bazi ta' ekwita u ghalhekk iheggeg lid-Direttur Generali tas-Sigurta Socjali li juza d-diskrezzjoni tieghu u jiddipartixxi mill-prekoncezzi legalistici u f'dan il-kaz verament eccezzjonali juzaha biex l-ammont li qieghed jintalab lura ma jingabarx.....

Ghalhekk tenut kont tad-dokumentazzjoni kollha prodotti u tax-xhieda moghtija l-Arbitru huwa tal-fehma li dan il-kaz b'cirkostanzi daqstant eccezzjonali u unici u ta' fejda ghall-minuri, dan l-appell qieghed jigi kkunsidrat bhala wiehed gustifikat u jimmerita li d-decizjoni tad-Direttur Generali tigi riveduta".

3. L-appellant appella u l-aggravju hu li l-Arbitru naqas milli japplika dak li jiddisponi l-Artikolu 76A tal-Att dwar is-Sigurta Socjali. Skont l-appellant:

"Fid-dawl ta' dak li jipprova l-artikolu 76A, meta Vincenza Micallef applikat ghall-Foster Care Allowance (allowance dwar tifel jew tifla fil-kura) u l-applikazzjoni taghha giet accettata, saret hi l-kap tal-familja u kien ghalhekk li l-Ghajnuna Socjali twaqqfet ghaliex bl-applikazzjoni taghha uriet li hemm bidla fil-kap tal-familja u fil-fatt saret hi l-kap tal-familja u mhux iktar it-tifel. Ghalhekk id-Dipartiment ma seta' qatt ikompli jaghti ghajnuna socjali lit-tifel meta kien evidenti li t-tifel fil-kura tal-kuranti, liema kuranti huwa l-kap tal-familja, ma jista' qatt ikun kap tal-familja wkoll".

4. L-appellata wiegbet fejn tat ir-ragunijiet ghalfejn l-appell ghandu jigi michud.

5. Wara li l-qorti qrat l-atti, tosserva:

- i. Il-minuta fil-file tad-Dipartiment iffirmata mid-direttur tal-beneficcj non-kontributorji tghid li r-rifuzjoni lid-Dipartiment ghall-perjodu ta' mija u erbgha (104) gimghat, hi dovuta ghaliex *"... According to Article 76A, a foster child is considered as forming a part of the H/H of his foster parents, therefore not to be considered as a separate H/H (Vide Red 28b highlighted part)".*
- ii. Il-qorti tibda biex tosserva li skont l-Artikolu 76A tal-Kap. 318 meta tkun dovuta allowance taht dik id-disposizzjoni, *"... m'ghandha tithallas ebda allowance taht l-artikolu 76".* Il-hlas li kien qiegħed isir lill-minuri ma kienx ta' *children's allowance* taht l-artikolu 76. Fatt li l-appellant jaqbel dwaru tant li fir-rikors tal-appell qal, *"13. Illi ghal kull buon fini, fid-decizjoni tieghu, l-arbitru ma kienx korrett meta qal li d-Dipartiment baqa' jhallas bi zball l-Allowance tat-Tfal ghaliex kienet ghajnuna l-ghajnuna socjali li baqghet tithallas bi zball lil Vincenza Micallef u mhux l-Allowance tat-Tfal".* L-appellant m'ghamel riferenza ghall-ebda disposizzjoni li tghid li meta tithallas l-allowance li tissemma fl-artikolu 76A, jieqaf il-beneficcj socjali.
- iii. B'xi mod l-appellant kien iccertifika lill-minuri bhala kap tal-familja, u kien dak li wassal sabiex il-minuri jibda jithallas l-ghajnuna socjali. Skont l-artikolu 2:

"familja tfisser persuna wahda li fl-opinjoni tad-Direttur tkun tabita wahedha jew zewg persuni jew izjed li fl-opinjoni tad-Direttur ikunu jabitaw flimkien bhala familja".

"kap ta' familja dwar familja li tkun ta' zewg persuni jew izjed tfisser dik il-persuna li, fl-opinjoni tad-Direttur, tkun kap tal-familja".

Meta tqies dawn it-tifsiriet, il-qorti ma tifhimx kif id-Direttur wasal biex jikkonkludi li l-minuri kien kap tal-familja. Hu ovvju li l-minuri ma kienx igħix wahdu u meta beda jircievi l-ghajnuna socjali kien qiegħed

jitrabba min-nanniet materni. Fatti li jirrizultaw mill-applikazzjoni li kienet saret f'April 2005 għall-ghajjuna soċjali, u fejn jinghad: "*-applikant hu tifel ta' 3 snin li qiegħed jghix man-nanniet tiegħu għax ommu tagħmel abbuz mid-droga. Mehmuz għandek dokument legali u B.C. tat-tifel*". Tagħrif li nkiteb mill-*welfare officer*. F'dan ir-rigward kien hemm ukoll digriet tal-Qorti tal-Familja (14 ta' Marzu, 2005) li akkorda l-kura u kustodja tal-minuri lill-appellata u zewgħa Raymond Micallef. Dan hu t-tieni dokument li jinsab fil-file tad-Dipartiment (R2), u min-nota tal-*welfare officer* hu evidenti li kien mehmuz mal-applikazzjoni. Madankollu hu evidenti li d-Direttur uza d-diskrezzjoni u ddecieda li l-minuri kien kap tal-familja u beda jhallsu l-ghajjuna soċjali. Tant hu hekk li fit-twegiba li pprezenta quddiem l-Arbitru, iddikjara: "*Illu din l-ghajjuna kienet ingħatat lill-appellant tramite l-amministratur għaliex id-Direttur kien qies lill-appellant¹ bhala kap tal-familja*". Decizzjoni li mhijjex oggett tal-kaz tal-lum.

- iv. Issa d-Direttur qiegħed jinqeda bl-Artikolu 76A tal-Kap. 318 sabiex jirkupra dak li thallas lill-minuri bhala ghajjuna soċjali matul il-perjodu 16 ta' Frar 2013 sat-13 ta' Frar 2015, billi jsostni li l-minuri mhuwix il-kap tal-familja u għalhekk ma kellux dritt jircievi l-ghajjuna soċjali. Fil-fehma tal-qorti l-mod kif qiegħed jirraguna l-appellant hu għal kollox inkonsistenti mal-mod kif irraguna meta ddecieda li l-minuri kien kap tal-familja. Meta l-appellant iddecieda li l-minuri kien kap ta' familja, kien diga' jiffirma parti mill-familja tan-nanniet materni in kwantu kien ighix u qed jitrabba minnhom. Ghalkemm l-appellant kien jaf li l-minuri kien qiegħed jitrabba min-nanniet materni u kien fil-kura u kustodja tagħhom², iddecieda li l-minuri kien kap tal-familja. Il-qorti ma tara l-ebda tibdil ta' cirkostanzi bejn minn meta l-minuri kien beda jircievi l-ghajjuna soċjali għal meta bdiet tithallas l-allowance taht l-Artikolu 76A. Il-minuri kien u baqa' taht il-kura u kustodja tan-nanniet materni u baqa' jiffirma parti mill-istess *household*. F'dan ir-rigward hu fqir l-argument tal-appellant li l-ghajjuna soċjali baqgħet tithallas minhabba zball. Kien l-appellant stess li ddecieda li l-minuri kien kap tal-familja, ghalkemm it-tifel kien jiffirma parti mill-familja li qegħda trabbieh. Dan zgur li ma kienx zball min-naha tal-appellant. Hu evidenti wkoll li matul is-snin il-minuri baqa' jigi kkunsidrat mill-appellant bhala l-kap tal-familja tant li kompli jhallsu l-ghajjuna soċjali. Il-fatt li bdiet tithallas l-allowance kontemplata fl-artikolu 76A ma jfissirx li *ex lege* l-minuri tilef l-istatus ta' kap tal-familja li l-appellant stess kien taħ, f'cirkostanzi li baqgħu identici għal dawk li kienu meta l-minuri ngħata l-istatus ta' kap tal-familja.

¹ Qed jirreferi għall-minuri.

² B'digriet tal-qorti u wkoll effettivament.

6. Ovjament m'hemm xejn milli jzomm lill-appellant milli jirrevedi d-decizjoni li kien ha meta ddecieda li l-minuri hu kap tal-familja u beda jhallsu l-ghajnuna socjali. Pero' tali decizjoni m'ghandhiex ikollha effett retroattiv, gialadarba dan ma kienx kaz fejn il-minuri kien qiegħed jircievi hlas li ma kellux dritt għalih.

Għal dawn il-motivi tichad l-appell bl-ispejjez kontra l-appellant.

Anthony Ellul.